

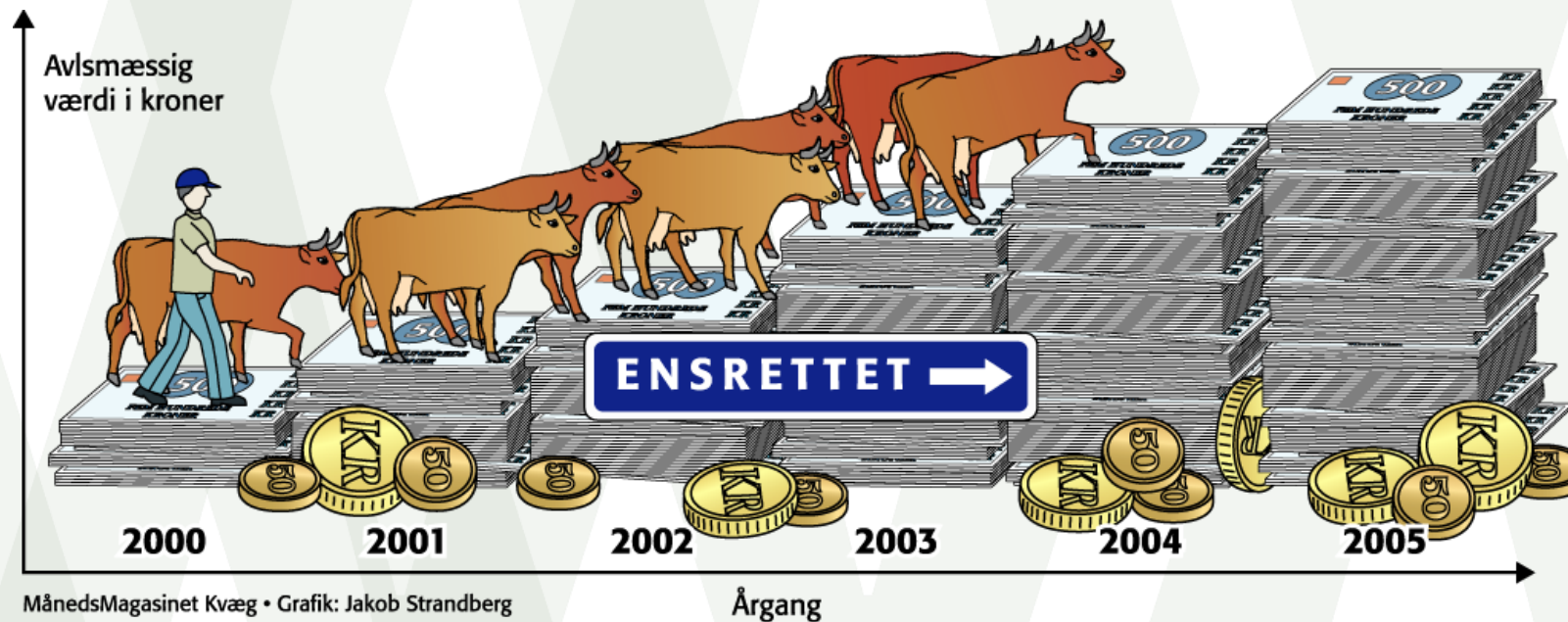
Fra registrering i din besætning til indeks

Anders Glasius & Anders Fogh

Hørning 27. Januar 2024

Avl er et stærkt redskab!

Permanent genetisk fremgang
fra generation til generation

Forskjel mellem avls- og miljømæssig fremgang

**Uden registreringer,
ingen sikkerhed,
ingen avlsfremgang**

**Registreringer er
krumtappen i
avlsarbejdet**

Gode registreringer

Nøgleordene er:

- Mange
- Sande
- Systematiske

Registreringstidslinie

Fødsel
Forløb
Livskraft
Vægt
Indberetningsfrist 30 dage

2 mdr, vægt
Vejedato 60 dage
 $60 \pm 15 = 45-75$ dage
Indberetningsfrist 30 dage

4 mdr, vægt
Vejedato 120 dage
 $120 \pm 15 = 105-135$ dage
Indberetningsfrist 30 dage

Registreringsniveau Procent af læmninger/kælvninger

Registreringer	Højland	Hereford	Charolais	Texel
Fødselsvægt	38%	22%	47%	41%
60/200-dg vægt	10%	5%	11%	26%
120/365-dg vægt	6%	5%	10%	18%
Klassificering	8%	33%	31%	0 % (scan)
Kåring	6%	1%	2%	2-4%

Registrering af afstamning

Systematisk registrering af afstamning giver:

1. Højere sikkerhed på de bedste væddere
 - større avlsfremgang for racen
2. Højere sikkerhed på alle moderfår
 - værdi for racen

Afprøvning af væddere

1. Brug af flere væddere i samme besætning
2. Brug af væddere på tværs af besætninger
3. Inseminering på tværs af besætninger

Det giver:

Bedre link mellem besætninger

- bedre avlsværdiurdering

Mere anvendelse af de bedste væddere

- større avlsfremgang for racen

Sande registreringer

- Registrerer det du ser, f.eks. svær læmning!
- Pas alle dyr ens
- Niveauforskelle er ligegyldige

Eksempel på bedre registreringer: Individprøve og scanning

Registreringer på gården

Fødselsvægt

Kåring

Afstamning

Scanning

Livskraft

Fødselsforløb

60-dages vægt

120-dages vægt

Registreringer på slagteri/Scanning

Slagtekroppens vægt

Klassificering (EUROP)/Scanning

Individprøve

Tilvækst i testperioden

Vægt ved 90-150 dage

Muskelareal af L.D.
Fedtdybde

Indekser for får

Egenskab	Under-indeks
Antal lam pr. læmning	Kuldstørrelse
Læmmeinterval (Dorset)	
Livskraft fødsel (Maternel)	Moderegenskaber
Forløb, læmning (Maternel)	
Livskraft efter fødsel (Maternel)	
Holdbarhed(1 år)	Holdbarhed
Holdbarhed(3 år)	
Holdbarhed(5 år)	
Tilvækst 2 mdr.(maternel)	Mælke tilvækst
Tilvækst 4 mdr.(maternel)	
Livskraft, fødsel (direkte)	Livskraft
Forløb, læmning (direkte)	
Livskraft efter fødsel (direkte)	
Tilvækst 2 mdr.(direkte)	Vækst
Tilvækst 4 mdr.(direkte)	
EUROP-klassificering	Slagtekvalitet
Muskelareal(Individprøve)	
Fedtdybde(Individprøve)	
Muskelareal(Besætning)	
Fedtdybde(Besætning)	
Kåring	Eksteriør

Registreringsniveau Procent af læmninger/kælvninger

Registreringer	Højland	Hereford	Charolais	Texel
Fødselsvægt	38%	22%	47%	41%
60/200-dg vægt	10%	5%	11%	26%
120/365-dg vægt	6%	5%	10%	18%
Klassificering	8%	33%	31%	0 % (scan)
Kåring	6%	1%	2%	2-4%

Texel registreringer

	Antal		Gennemsnit
Læmning 1.års får	247		18 %
Læmning ældre	1132		
Fødte lam	2676	$2676/(247+1132)$	1,94 lam
Døde lam	349	$349/2676$	13 %
Fravænnede lam	2327	$2327/(247+1132)$	1,69 lam
Fødselsvægt	1103 (4,6-4,3 kg)	$1103/2676$	41 %
2 mdrs vægt	595 (27-25 kg)	$595/2327$	26 %
4 mdrs vægt	416 (40-39 kg)	$416/2327$	18 %

Avlsmæssig fremgang for Texel

Texel

Fødsels-år	Antal	S-indeks	Kuld-størrelse	Moder-egen-skaber	Mælke-tilvækst	Holdbar-hed	Livs-kraft	Vækst	Slagte-kvalitet	Eksteriør	Produk-tion	Funktion
2010	2688	95,2	96,5	96,7	99,8	98,2	98,8	96,1	99,2	102,0	95,9	95,8
2011	2878	95,5	97,0	96,8	99,2	98,7	99,3	96,3	98,8	101,4	96,0	96,2
2012	2574	96,3	97,2	97,1	99,7	98,4	99,7	97,2	99,1	101,8	97,0	96,6
2013	2665	96,7	97,7	97,3	99,8	98,6	99,5	97,8	99,2	101,4	97,6	97,0
2014	2646	97,6	98,3	98,1	100,2	99,6	99,2	98,0	100,5	100,7	98,0	98,0
2015	2363	98,5	98,9	98,9	99,9	99,8	99,8	98,9	100,4	100,1	98,9	98,7
2016	2464	99,3	99,6	99,1	100,2	99,8	99,3	99,7	100,3	100,3	99,7	99,3
2017	2279	100,2	99,9	99,2	100,5	100,0	100,2	100,5	100,2	100,3	100,6	99,9
2018	1835	101,4	100,5	99,7	100,2	100,4	101,6	101,6	100,1	100,5	101,7	100,8
2019	1866	101,7	101,2	100,0	99,7	100,4	101,8	101,4	100,0	100,4	101,5	101,3
2020	1664	102,1	101,3	100,2	100,0	100,5	101,6	101,9	99,9	100,4	102,0	101,6
2021	1360	101,6	100,0	100,0	100,2	100,6	101,5	103,1	99,8	100,6	103,2	100,5
2017	2290	98.5	98.6	98.5	100.5	99.7	99.7	99.1	100.6	100.3	99.2	98.5
2018	1850	99.6	99.1	98.7	99.9	100.0	101.1	100.2	100.3	100.8	100.3	99.3
2019	1888	100.1	99.9	99.1	99.6	100.1	101.2	100.2	100.3	100.4	100.2	99.9
2020	1686	100.9	100.6	99.3	99.6	100.1	101.9	101.1	99.9	100.5	101.2	100.5
2021	1642	101.6	101.3	99.9	99.6	100.5	100.4	101.7	99.8	100.4	101.7	101.1
2022	1689	102.5	102.3	100.2	98.5	100.4	101.1	102.7	99.9	100.3	102.8	101.7
2023	1563	102.4	102.2	100.7	98.7	100.2	100.5	102.7	99.7	100.2	102.8	101.6

Texel - vægtning

Nuværende	Nyt forslag	Egenskab	Ændring vægt	Datamængde
34	23	Kuldstr	Reduceret	Stor
11	13	Moderegenskaber	Højere	Mellem
12	12	Mælk	-	Mellem
9	12	Holdbarhed	Højere	Stor
10	16	Livskraft	Højere	Stor
17	16	Vækst	Lidt reduceret	Mellem
1	3	Slagt/scanning	Højere	Lille
7	7	Eksteriør	-	Lille

Texel - vægtning

CKRDYR	Nuv. S-indeks	rang	Justeret S-indeks	rang 2	Ændring rangering	Kuldstr	Moder-egenskaber	Mælk	Holdbarhed	Livskraft	Vækst	Slagt	Eksteriør
7869301298	102	13	103	13		98	102	102	99	104	104	99	106
7869301300	107	12	105	12		108	101	98	98	101	105	99	102
7869301299	108	11	107	11		108	101	98	98	101	108	101	102
7869301292	108	10	107	10		106	101	104	99	100	106	104	105
7869301311	109	9	107	9		113	99	101	103	98	98	107	104
7869301312	110	8	107	8		113	99	101	103	98	100	105	104
7869301296	110	7	110	5	2	106	102	103	101	105	108	106	108
7869301289	111	6	109	6		109	103	105	101	103	104	106	102
7869301304	111	5	107	7	-2	114	94	99	99	100	104	96	113
7869301301	112	4	110	4		113	99	103	102	102	105	103	102
7869301302	114	3	111	3		113	99	103	102	102	109	103	102
7869301309	115	2	113	2		112	105	104	102	105	105	103	104
7869301308	117	1	114	1		112	105	104	102	105	110	103	104

Flere registreringer - forslag

1. Besætningshitliste – fremhæves først
 1. De gode eksempler der leverer registreringerne og bruger avlsværditalle
2. Øvrige avlsbesætninger
 1. Sorteret på race og besætningsnummer

Alle kan se deres egne og andres tal, og alle kan se hvad de selv skal gøre for at komme med i det fine selskab – og der kommer flere registreringer ind!

Flere registreringer - forslag

Aktive avlsbesætninger

CHNR	ANTAL FÅR	ANTAL LAM	PCT VEJET	PCT SCANNET	PCT KÅRET FÅR	Mulig scanning	Mulig Får kåret	SINDEKS	PRODUKTION	FUNKTION	EKSTERIØR	SIKKER	EJER
78693	18	36	97.8	0.0	90.9	29	11	108	107	106	105	39	Henning Nielsen
46662	23	42	97.5	0.0	100.0	39	7	106	104	106	101	40	Linding`s Texel v/Lars Linding
114392	44	71	100.0	70.3	100.0	64	15	106	107	104	98	35	DORTHE OG OLE SELMER
127055	11	18	85.7	0.0	100.0	16	6	104	104	103	97	37	Bakgård Texel
47169	20	33	100.0	0.0	100.0	33	10	103	106	100	103	38	Bjarne Strømgaard
42599	27	38	80.0	0.0	100.0	33	14	100	100	99	104	35	JØRGEN CHRISTIAN NYLAND ANDERSEN
Texel													
13949	21	40	91.9	0.0	0.0	40	15	101	99	102	100	44	Langs Texel v/Ulla Møller Lang
24252	29	47	94.9	0.0	33.3	47	12	107	109	105	99	38	Niels-Jakob Hjort Korsvik
30986	19	37	89.1	0.0	50.0	24	4	109	106	107	106	38	Walter Jakobsen
34200	17	31	72.4	0.0	0.0	23	9	105	108	102	99	37	Ruben Stoklund
46786	25	45	99.1	0.0	33.3	29	6	110	111	108	96	35	Bjergemosegård Texel
56172	35	60	75.5	0.0	94.1	60	17	102	102	101	100	37	Benny Sunesen
66600	63	111	62.1	0.0	0.0	63	17	101	101	101	100	39	LANDMAND ASGER JAKOBSEN

Avlsværdiurdering

Tilfældigheder

Arv

Sygdom

Fodring

Management

Pasning

Opstaldning

Avlsværdivurdering

Grupper af faktorer som påvirker præstation

Tilfældig påvirkning

120-dages vægt

1. Coccidiose som lam
2. Fodring som lam
3. Ormeangreb
4. m.m.

Effekt af gener

70% af
forskelle
mellem dyr

30% af
forskelle
mellem dyr

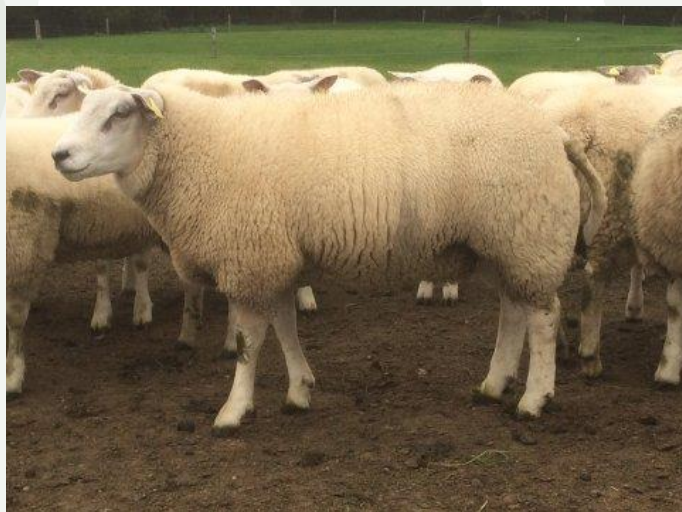
Arvbarheder, udvalgte egenskaber

Ultralydsareal på individprøve	57%
Tilvækst på individprøve	50%
EUROP klassificering	20%
60-dages vægt (lam)	25%
120-dages vægt (lam)	30%
Forløb (lam)	3%
Livskraft (lam)	8%
Læmningsinterval	2,5%

Flere bidrag til avlsværdital!

**Avlsværdital – det bedste bud på
det reelle avlsmæssige niveau**

Præstation

Afkom

Forældre

S-indeks

”Indekserne er sammenvejet ud fra deres økonomiske vægte. Vægtene er baseret på økonomiske og politiske hensyn”

Indeksernes gennemsnit

2022

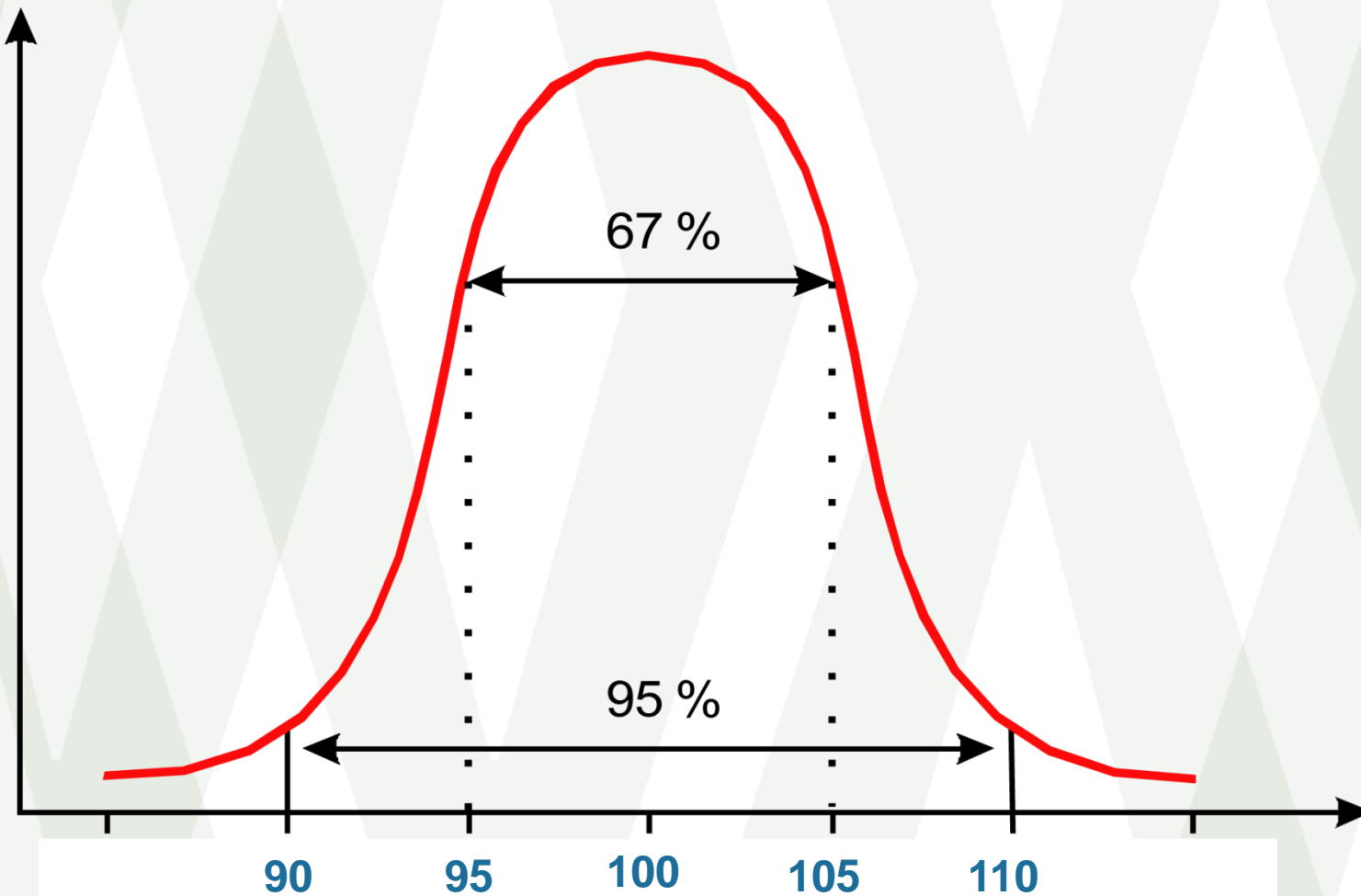
Tid

Indeksernes gennemsnit

2023

Indeksernes spredning

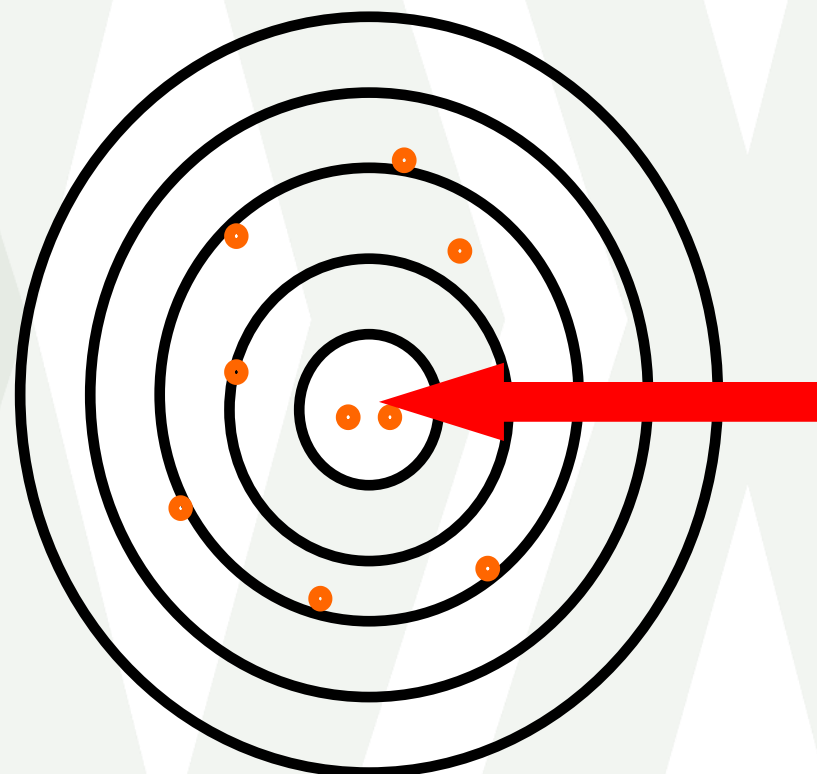
Gennemsnit og spredning

- **Potentielle avlsdyr har gns. 100**
- **Indeks over 105 - blandt 17% bedste**
- **Indeks over 110 – blandt 3% bedste**
- **Indeks over 115 – blandt 1% bedste**

Sikkerhed

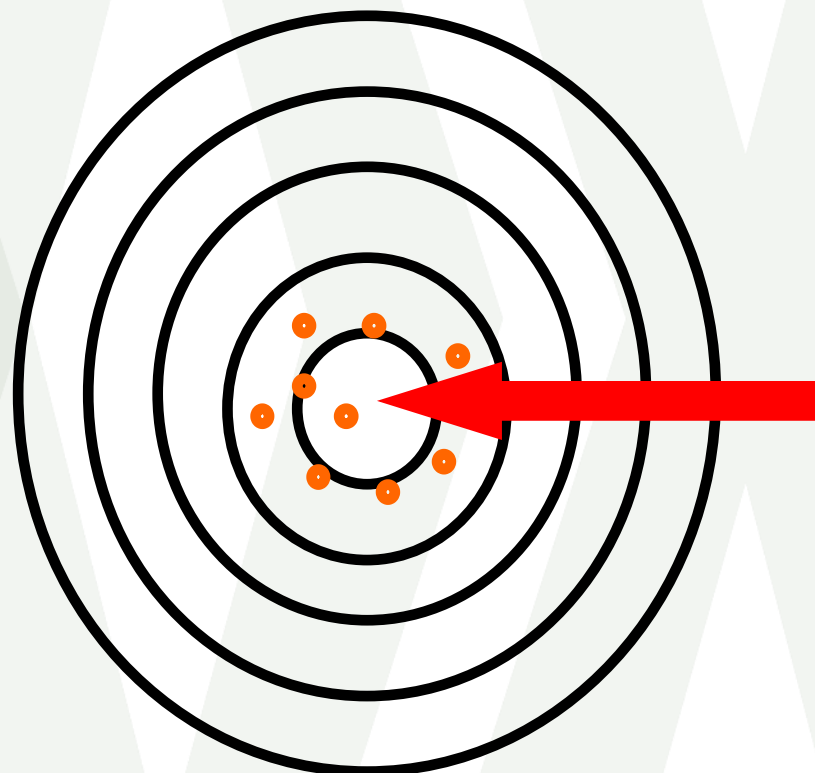
1. Hvor sikre er vi på at den beregnede avlsværdi er det samme som den ”sande avlsværdi”
2. Afhænger af antal registreringer på dyr og slægtninge

Lav sikkerhed

Den sande
avlsværdi

Høj sikkerhed

Den sande
avlsværdi

Indekser hos får

Traits

No. of lambs/lambing _____
Interval betw. lambings (Dorset only) _____

Survival at birth (maternal) _____
Lambing difficulties (maternal) _____
Survival after birth (maternal) _____

Longevity (max. 1 year) _____
Longevity (max. 3 years) _____
Longevity (max. 5 years) _____

Growth rate at 2 months (maternal) _____
Growth rate at 4 months (maternal) _____

Survival at birth (direct) _____
Lambing difficulties (direct) _____
Survival after birth (direct) _____

Growth rate at 2 months (direct) _____
Growth rate at 4 months (direct) _____

Carcass classification _____
Muscle area (performance test) _____
Fat thickness (performance test) _____
Muscle depth (farm test) _____
Fat thickness (farm test) _____

Body (Original conf.) _____
Size (Original conf.) _____
Type (Original conf.) _____
Front end (Lin. conf.) _____
Overline (Lin. conf.) _____
Hips (Lin. conf.) _____
Haunch (Lin. conf.) _____
Legs (Lin. conf.) _____
Type (Lin. conf.) _____

Sub indexes

Fertility

Maternal survival

Longevity

Maternal growth

Direct survival

Direct growth

Slaughter quality

Conformation

Total merit index